

NORDRE LAND KOMMUNE

MØTEINNKALLING FOR NORDRE LAND UNGDOMSRÅD

TID: 22.09.2016 kl. 12.00

STED: FORMANNSKAPSSALEN 2.ETG. RÅDHUSET

*Eventuelle forfall meldes på telefon 61 11 60 46
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.*

SAKSLISTE:

Sak nr. Innhold:

8/16

ORIENTERING

NORDRE LAND KOMMUNE, den 16. september 2016

.....
Mathilde Klokkersveen Thomle
leder

Lnr.: 11209/16
Arkivsaksnr.: 16/1721
Arkivnøkkel.: 033

Saksbehandler: LFU

Utskrift til:

ORIENTERING

1. Strategi og handlingsplan «Vold i nære relasjoner» v/Tore Mikkelsen

NORDRE LAND KOMMUNE, den 12. september 2016

Jarle Snekkestad
rådmann

Liv Furuseth

Strategi- og handlingsplan mot vold i nære relasjoner 0 - 100 år 2016 -2019

Søndre Land Kommune, Nordre Land kommune
Vestre Toten kommune og Østre Toten kommune

FORORD

Hvorfor en plan mot vold i nære relasjoner?

Noen barn, unge og voksne utsettes for vold – fysisk og/eller psykisk fra personer som skulle gitt dem trygghet. De er redde i familien der alle skal være trygge. Målet er at alle hjem skal være en trygg arena for barn, unge og voksne.

Søndre Land, Nordre Land, Vestre Toten og Østre Toten har utarbeidet en felles strategi- og handlingsplan i arbeidet mot vold i nære relasjoner 0 – 100 år. Planen må sees som en del av det koordinerte arbeidet internt i den enkelte kommune og på tvers av kommunegrensene. Den gir en teoretisk forståelsesramme, oversikt over straffelovens bestemmelser og konsekvenser for den som utsettes for volden. Den gir videre en oversikt over kommunale, regionale og sentrale tjenester og ulike lover, forskrifter og veiledere som skal ligge til grunn i arbeidet.

Planen legger føringer for videre arbeid med temaet og skal sikre koordinert innsats overfor barn, unge og voksne i arbeidet mot vold i nære relasjoner.

Søndre Land

Nordre Land

Vestre Toten

Østre Toten

Mandat

Ledere i Helse- og omsorgsgruppen i Gjøvikregionen gav arbeidsgruppen mandat til å utarbeide en interkommunal strategiplan mot vold i nære relasjoner.

Etter initiativ fra arbeidsgruppen ble det endret til strategi- og handlingsplan mot vold i nære relasjoner med utgangspunkt i eksisterende planer.

Den interkommunale arbeidsgruppen har bestått av følgende:

Vestre Toten: Solfrid Røste - driftsenhetsleder for psykisk helse, Elisabeth Skaar Dyrud - driftsenhetsleder for helsesøstertjenesten, Dag Østby - driftsenhetsleder for barnevernstjenesten

Østre Toten: Astrid Fykse, prosjektleder for handlingsplanen - koordinator for barn og unge

Nordre Land: Tore Mikkeltuen - programrådgiver i flyktningetjenesten og SLT-koordinator, Mary Gjefle - avdelingsleder for psykisk helse

Søndre Land: Renate C. Nordh - avdelingsleder for Helse og familie

Arbeidsgruppen har hatt faste samarbeidsmøter, hvor alle kommunene har vært representert. I tillegg har vi hatt samarbeidsmøter med Kari Rostad – RVTS Øst, Heidi Olden Eng – leder for Krisesenteret, Familievernkontoret, IMDI v/ Anastasia Pettersen. Det har også vært dialog med Politiet i Vestoppland.

Alle kommunene deltar i ressursnettverket mot vold i nære relasjoner v/ RVTS Øst i Nydalen.

Ved oppstart av arbeidet ble det gjennomført en kartleggingsundersøkelse i alle enheter i alle deltakende kommuner (vedlegg 1). Denne danner utgangspunktet for utfordringene både i den enkelte kommune, men også interkommunale utfordringer (vedlegg 2).

Den ferdige strategi- og handlingsplanen består av to deler; første del er et strategidokument som inneholder teoretisk grunnlag, utfordringsoversikt og innsatsområder. Andre del er en interkommunal elektronisk handlingsplan som inneholder oversikt over kommunale tjenester, regionale og sentrale tjenester, lover, forskrifter og veiledere, og hvem gjør hva i den enkelte kommune.

Innhold

FORORD.....	2
Mandat.....	3
Innledning.....	5
Teoretisk forståelse	5
Straffelovens bestemmelser.....	5
Konsekvenser av vold i nære relasjoner.....	6
Tiltakstrapp.....	7
Begrepsavklaringer - definisjoner	8
Avgrensninger	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Overordnede føringer	9
Nasjonal statistikk overført til kommunene	9
Utfordringsoversikt	11
Kunnskap.....	11
Handling	12
Tiltak	13
Registrering	13

Innledning

Utgangspunktet for arbeidet er St.meld.nr. 15 «Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner, «Det handler om å leve», «Et liv uten vold» – handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2014-2017, Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2013-2016).

Strategi- og handlingsplanen er et forpliktende samarbeidsdokument mellom Søndre Land kommune, Nordre Land kommune, Vestre Toten kommune, og Østre Toten kommune. Målsettingen er at det kommunale tilbudet skal sikre god folkehelse og livskvalitet med fokus på egen mestring.

Barn, voksne og eldre blir utsatt for vold fra mennesker som skulle gitt dem trygghet. De opplever redsel og utrygghet i familien, der alle skal oppleve trygghet. Alle som jobber med barn, voksne og eldre skal få kunnskap og støtte når det gjelder å oppdage og melde fra om vold i nære relasjoner, Med «du ser det ikke før du tror det» som bakteppe, skal kommunene arbeide aktivt for å stoppe volden og hindre at ny vold oppstår.

Teoretisk forståelse

Vi har sammen med de juridiske rammene valgt å legge Isdals definisjon av vold til grunn for vår forståelse av vold:

«Vold er enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin egen vilje eller slutte å gjøre det den vil»

Per Isdal, Alternativ til vold 2003 (ATV)

Avgrensninger

Planen omhandler ikke forhold hvor det skjer vold mellom tjenestemottaker og tjenesteutøver. Dette gjelder heller ikke vold mellom elever, eller mellom brukere.

Vi har valgt og ikke å definere tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, æres relatert vold, eller frihetsberøvelse som isolerte og spesielle forhold. I et integreringsperspektiv ønsker vi å innlemme disse forholdene i den generelle beskrivelsen av vold i nære relasjoner.

Straffelovens bestemmelser

Straffelovens kapittel 25 omhandler voldsbruddene, og med § 282 Mishandling i nære relasjoner, § 283 Grov mishandling i nære relasjoner, § 284 Kjønnslemlestelse, og § 285 Grov kjønnslemlestelse som spesielt rettet mot vold i nære relasjoner.

Lovverk og retningslinjer, omhandler også avvergeplikt og opplysningsplikt. Alle har rett til å leve et liv uten vold og overgrep. I Norge er vold i nære relasjoner straffbare handlinger på lik linje med vold som skjer i andre sammenhenger og på andre arenaer, jf. straffelovens § 219. Politiets viktigste oppgave er å forhindre at nye overgrep skjer og straffeforfølge overgrep som allerede har skjedd.

Alle innbyggere i kommunene har en generell plikt til å prøve å hindre visse former for alvorlige forbrytelser gjennom å anmelde forholdet til politiet eller på annen måte avverge forholdet, jf. straffeloven § 196. Denne avvergeplikten går foran lovbestemt taushetsplikt.

Helsepersonell har i tillegg til plikten etter straffeloven § 196, plikt til å varsle nødetater der dette er ”nødvendig for å avverge alvorlig skade på person eller eiendom”, jf. helsepersonelloven § 31.

Kommunene anbefaler at alle som er bekymret for at barn og unge kan leve med vold og overgrep i familien, skal gi opplysningen til barneverntjenesten i kommunen. Offentlige tjenester, for eksempel skoler og barnehager, har plikt til å melde bekymringen til barnevernet. Plikten påligger den enkelte offentlig ansatte.

Konsekvenser av vold i nære relasjoner

Vold som finner sted i nære relasjoner rammer særlig hardt. Omgivelsene og relasjoner som skulle innebære trygghet og tillit, preges av krenkelser, utrygghet og tillitsbrudd. Vold og seksuelle overgrep i nære relasjoner rører ved vår fundamentale opplevelse av trygghet – og trygghet er en grunnmur for en sunn utvikling (Per Øystein Stensvåg, Alternativ til vold).

Alle trenger stabile, følsomme, kjærlige og stimulerende forhold og miljøer for å kunne utvikle seg optimalt. Barn er spesielt sensitive overfor vold i nære relasjoner, og det å være vitne til vold, overgrep, eller utsatt for omsorgssvikt – og ikke minst mangel på emosjonell støtte fra viktige voksne. Vold og overgrep fra nære omsorgspersoner, er spesielt skadelig.

Barn som utsettes for vold i nære relasjoner eller er vitne til slik vold, er i faresonen for å utvikle en rekke psykiske lidelser og fysiske plager, og vil kunne preges av disse erfaringene resten av livet. Det er også stor sannsynlighet for at et barn som har opplevd vold i nære relasjoner, også selv vil bli en voldsutøver.

Nyere forskning viser at det å være vitne til vold mellom nære tillitspersoner, kan føre til de samme skadevirkningene som for de som får volden direkte rettet mot seg selv. Det er derfor særlig viktig å hindre at barn opplever vold utført mot andre

Omfang av vold i nære relasjoner har særtrekk som skiller den fra annen vold. Volden utøves ofte i det skjulte og personene som berøres er betydningsfulle i hverandres liv, gjennom felles historie, gjensidige forpliktelser og ofte avhengighet. Selv om volden er synlig og kjent, vegrer mange seg for å gripe inn i det som anses som private forhold. Dette bidrar til å holde overgrepene skjult for dem som skal yte hjelp.

Hvor mange som faktisk utsettes for vold i nære relasjoner er derfor vanskelig å avdekke, og det er grunn til å tro at det er høye mørketall. Det er knyttet mye skam til det å være utsatt for vold fra personer som står i nær relasjon til en, og det er fortsatt et tabubelagt tema. «Man regner med at kun 25 % av volden kvinner utsettes for av nærstående, anmeldes.» (Et liv uten vold, s. 6)

Tiltakstrapp

Vi har valgt å ta utgangspunkt i tiltakstrappa (Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner, for Aurskog-Høland , Sørums og Fet kommune) og tilpasset denne etter våre forhold.

Med utgangspunkt i kartleggingen ved oppstart av planarbeidet, realistisk fremdrift og prioritering av arbeidet, satses det på en trinnvis vektlegging av den videre innsatsen. Denne bygger på en felles innsats, men gir også den enkelte kommune nødvendige rammer og muligheter innenfor egen organisasjon.

Registrering

- Registrering handler om utvikling av gode registreringsverktøy som gir oss nødvendig oversikt og sammenligningsgrunnlag kommunalt, regionalt og nasjonalt. Registreringspraksis skal sikre sammenligningsgrunnlag med lokalt politi/ lensmannskontor

Tiltak

- Tiltak gir en oversikt over ulike tiltak i den enkelte kommune, og interkommunale tiltak.

Handling

- Handling vektlegger at målgruppene skal oppleve et samordnet og helhetlig tilbud ved at kommunen utvikler felles rutiner for handling og samhandling; både i den enkelte kommune, og på tvers av kommunene, i samarbeid med eksterne aktører.

Kunnskap

- Kunnskap handler om kompetanse hos ansatte og innbygger som gjør oss i stand til å oppdage og handle i møte med vold i nære relasjoner. "Du ser det ikke før du tror det" er et viktig stikkord.

Begrepsavklaringer - definisjoner

Begrepet «vold i nære relasjoner» beskriver et stort felt. Vold skjer i alle miljøer, og viser seg i ulike former, som for eksempel:

- Partnervold/kjærestevold
- Mishandling av barn
- Vold mot eldre
- Ungdomsvold, når rollene snus og unge utøver vold mot eldre
- Oppdragervold
- Æres relatert vold (frihetsberøvelse, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse)

Med «nære relasjoner», menes:

- Nåværende eller tidligere ektefelle / samboer • Barn • Søsken • Foreldre / foresatte • Omsorgspersoner • Annet slektskap • Nære venner •

Vold i nære relasjoner kan komme til syne på ulike måter. Volden har ingen aldersgrense, og bestemmes ikke av kjønn.

- Fysisk vold (eks: slag, spark, bitt, kvelertak, holding, vri armen, ørefik)
- Psykisk vold (eks: trusler, trakassering, kontrollerende atferd eller sjalusi)
- Materiell vold (eks: knuse eller kaste ting, slå i vegg/dør)
- Latent vold (den virker i kraft av sin mulighet, som blir styrende for den utsattes atferd; eks: «går på nåler», er på vakt, venter på volden)
- Seksuell vold (seksuell trakassering, voldtekt, incest)
- Økonomisk vold (eks: kontroll over økonomiske ressurser, bli presset til underskrift av lån og lignende)
- Sosial vold (eks: begrense kontakten med venner, familie og naboer)

Vold mot barn

Vold mot barn er alle former for fysisk, psykisk eller seksuell mishandling, forsømmelse eller utnyttelse. Det regnes som vold mot barn når barn er vitne til og lever med vold.

Æres relatert vold

Æres relatert vold forbindes med ekstrem kontroll, fysisk og psykisk vold, frihetsberøvelse, seksuelle overgrep, ”dumping” i opprinnelseslandet, tvangsekteskap og drap.

Kjønnslemlestelse

Defineres som alvorlig omsorgssvikt. Når det grunn til å tro at et barn står i fare for å bli utsatt for kjønnslemlestelse kontaktes umiddelbart jf. strl. § 139

Tvangsekteskap

Individets rettigheter krenkes når ekteskapet arrangeres eller tvinges gjennom, eller ved at individet spiller en underordnet rolle i forhold til storfamiliens interesser.

Vold mot eldre

Eldre er en spesielt utsatt og helt forsvarsløse når volden rammer dem. Som oftest er det nær familie som begår overgrep mot eldre. Eldre med demenssykdom kan øke tendensen til vold overfor andre.

Vold mot gravide

Gravide er ekstra sårbare for vold under graviditeten

Vold mot funksjonshemmede

Funksjonshemmede, både fysisk og psykisk, finnes i alle aldersgrupper. Disse gruppene er veldig sårbare hver på sin måte. Kvinner og menn er både voldsutøver og offer.

Overordnede føringer

I internasjonal målestokk har Norge kommet langt i arbeidet med å bekjempe vold i nære relasjoner, men volden rammer imidlertid mange og har store konsekvenser for den enkelte. Den nasjonale handlingsplanen Et liv uten vold (2014-2017) beskriver vold i nære relasjoner som et samfunnsproblem, og at konsekvensene må sees i et folkehelseperspektiv. Statistikk og omfangstall medvirker til å synliggjøre samfunnsutfordringene.

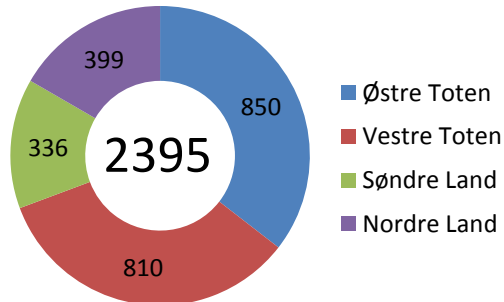
Nasjonal statistikk overført til kommunene

Kommune	Innbyggere	0-19 År	20-66 År	67- År
Østre Toten	15.000	3.402	9.050	2.565
Vestre Toten	14.000	3.242	8.518	2.403
Søndre Land	6.000	1.343	3.633	1.023
Nordre Land	7.000	1.596	4.137	1.268

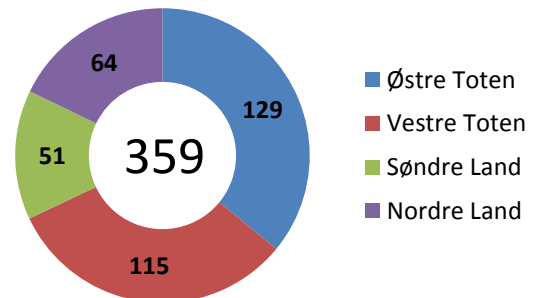
Tallene er hentet av fra <http://kommunedata.regjeringen.no/befolkningsframskrivingen/>
(23.10.15)

Nasjonal statistikk overført til kommunene Søndre Land, Nordre Land, Vestre Toten og Østre Toten

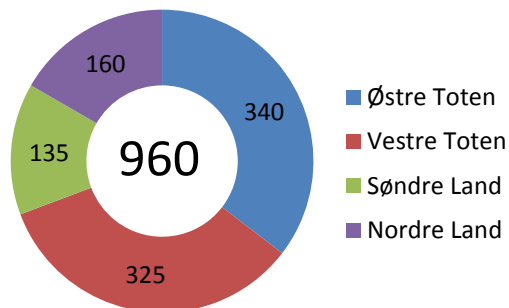
25 % av alle barn i Norge oppgir å ha opplevd minst ett tilfelle av fysisk vold fra forelder. I Land og Toten utgjør dette i antall:

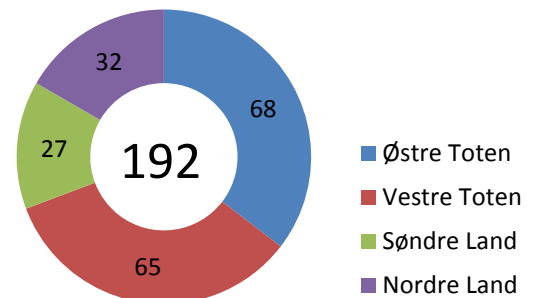
Mellom hver 4 og 6 % av befolkningen over 65 år utsettes for vold eller andre former for overgrep (5 %). I Land og Toten utgjør dette i antall:

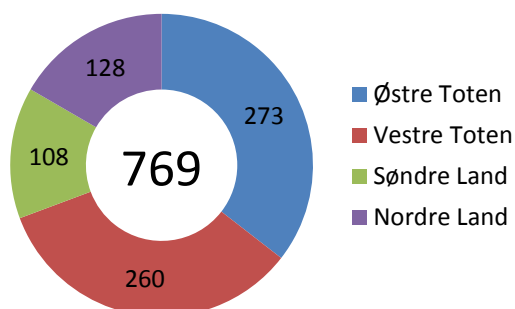
Hver 10. ungdom i Norge oppga at de hadde sett eller hørt minst en av foreldrene bli utsatt for fysisk vold i oppveksten. I Land og Toten utgjør dette i antall:

2 % av alle barn i Norge oppgir grov vold fra begge foreldrene. I Land og Toten utgjør dette i antall:

8 % av alle barn i Norge oppgir grov vold fra minst en forelder. I Land og Toten utgjør dette i antall:

Utfordringsoversikt

Kartleggingen viser at alle kommunens tjenester vektlegger ulike perspektiver når de viser til hva vold i nære relasjoner er, hvordan vold i nære relasjoner skal forstås, og vektlegger ulik kompetanse på hvilke tiltak som vil være hensiktsmessige. Den viser også at alle kommunene har lite statistikk om temaet.

Med utgangspunkt i gjennomført kartlegging og den utarbeidede tiltakstrappa, har vi utfordringer i forhold til kunnskap, handling, tiltak og registrering. For å utvikle, gjennomføre og implementere tiltakstrappa er det behov for prioriteringer gjennom menneskelige ressurser og økonomiske muligheter.

Kunnskap

Delmål	Tiltak	Ansvar	Ressurser
Ansatte i kommunene skal få kompetanse om voldens omfang, årsaker, konsekvenser og hvilke behov usatte og utøvere har for veiledning, hjelp og behandling. Ansatte skal settes i stand til å foreta etiske vurderinger	Det skal etableres en interkommunal gruppe som skal ivareta videre samarbeid. Det skal i samarbeid med Reks (regionalt kompetansesamarbeid) utarbeides interkommunal kompetanseplan Det skal lages kort med motivasjon til enkeltgrupper som skal være tilgjengelig i alle enheter og plakater som skal henges opp strategisk	Interkommunal arbeidsgruppe ansvarlig for utarbeidelse av kompetanseplan og faglig innhold	Økonomi Kompetanse Egeninnsats
Ansatte i kommunene skal få kompetanse om temaene æresrelatert vold, kjønnslemlestelse og tvangsekteskap			
Ansatte i kommunene skal få kunnskap om oppfølging av voldsutøver			
Sikre at opplæring gjentas i en fast syklus			

Handling

Delmål	Tiltak	Ansvar	Ressurser
Utarbeide konkrete rutiner kommunalt og interkommunalt	<p>Hver kommune utarbeider rutiner på den enkelte avdeling og for kommunal samhandling</p> <p>Rutinene publiseres elektronisk og inngår som en del av interkommunal handlingsveileder</p> <p>Det utarbeides samarbeidsavtaler med nødvendige eksterne samarbeidsparter.</p> <p>Det utarbeides rutiner for årlig oppdatering av hjelpe- og behandlingstilbudet for utsatt og utøver kommunalt, regionalt og nasjonalt</p>	<p>Interkommunal gruppe</p> <p>Kommunal koordinator</p>	Egeninnsats

Tiltak

Delmål	Tiltak	Ansvar	Ressurser
<p>Det skal med utgangspunkt i kartlegging utvikles kommunale og interkommunale evidensbaserte tiltak rettes mot målgruppene</p> <p>Ansatte skal gis oversikt over regionale og nasjonale tiltak for målgruppen</p>	Vold skal være et obligatorisk tema i oppfølging i alle tjenester og skal ha et spesielt fokus i hjelpetjenestene.	Interkommunal gruppe	Arbeidet forankres i rådmannens ledergruppe for å sikre nødvendig tverrprofesjonell og økonomisk oppfølging
Skaffe økonomisk mulighet til å gjennomføre opplæring	Sende søknad til Fylkesmannen i Oppland Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd	Gruppe som har utarbeidet planen	Egeninnsats

Registrering

Delmål	Tiltak	Ansvar	Ressurser
<p>Innarbeide systematisk registrering i de kommunale avdelingene</p> <p>Registreringen skal være grunnlag for å se evt. endringer og prioriteringer</p>	<p>Drøfting mellom alle kommunene og politiet – lensmannskontorene</p> <p>Regionale og sentrale statistikker gjøres kjent i interkommunal gruppe og den enkelte kommune</p>	Interkommunal gruppe	Egeninnsats

Referanser

«Det handler om å leve»

«En god barndom varer livet ut», Tiltaksplan for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2014-2017)

«Et liv uten vold» – handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2014-2017, Justis- og beredskapsdepartementet 08/13

Grødal, Yngvil «Mellom frihet og beskyttelse?» Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 2/2013).

Handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet (2013-2016) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2013-2016), Justis- og beredskapsdepartementet 12/2011

Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2014-2018/ 0-100 år, for Aurskog-Høland, Sørum og Fet kommuner

Interkommunal handlingsplan mot vold i nære relasjoner for Lesja, Dovre, Sel, Vågå, Lom og Skjåk 2015-2018, 2015.

Våge å se, våge å spørre, tørre å handle, tiltakskort – Norsk krisesenterforbund
www.norskkrisesenterforbund.no

St.Meld. nr 15 «Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner, (2012-2013)

Straffelov, www.lovdato.no

Trygghetsprogrammet SaLTO, Oslo kommune og Oslo Politidistrikt
www.salto.oslo.no Veileder, kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner
<http://www.nkvts.no/sites/komplan>

Vold i nære relasjoner – Handlingsplan 2015-2018, Oslo kommune, bydel Bjerke
www.oslo.kommune.no/bydel-bjerke

Vold mot eldre, <http://www.vernforeldre.no/>

Vedlegg 1

Vold i nære relasjoner

Hva gjør jeg? – Hvem kan hjelpe uavhengig av om du er utsatt, utøver, i relasjon til eller tjenesteyter?

VOLD I NÆRE RELASJONER

Definisjon på vold:

Vold er enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre noe den vil. (Isdal)

Vold i nære relasjoner inkluderer handlinger som innebærer ulike former for trusler, tvang, psykisk og fysisk vold, begrensning av bevegelsesfrihet, eller andre former for krenkelser av en nærstående person

Hva gjør jeg?

Hvem kan hjelpe uavhengig av om du er utsatt, utøver, i relasjon til eller tjenesteyter?

Både barn/ unge, voksne og eldre lever sine liv på mange arenaer. Felles kunnskap og holdninger i hjelpetjenestene vil øke sjansen for at vi skal klare å oppdage og stoppe volden.

Samarbeidende tjenester på tvers av faggrupper, og i denne planen på tvers av kommuner, jobber etter ulikt lovverk, med ulike arbeidsmåter og metoder, og styres av ulike administrative og politiske beslutninger.

Gjennom de fire boksene kommer du videre inn i handlingsplanen

**Kommunale
tjenester**

**Regionale og
sentrale tjenester**

**Lover, forskrifter og
veiledere**

Hvem gjør hva
Brukes av tjenestene

Link til strategidokumentet

Kommunale aktører

Samarbeid i kommunale tjenester

Rådmannen har det øverste administrative ansvaret for at kommunen klarer å ivareta sitt ansvar når det gjelder oppgaver relatert til vold i nære relasjoner.

Prinsipper for god samhandling er:

- En felles grunnforståelse av oppgaven som skal løses.
- Gjensidig respekt, tillit og raushet for faglig forskjellighet.
- Åpenhet og vilje til å lære av hverandre.
- Tjenesteutforming med en klar kjerne og fleksible berøringsflater til andre tjenester.
- En tilpassing til de som trenger tjenestene.
- Det skal alltid tas opp hvordan barnet har det i en familie som strever med voksenproblematikk (rus, vold, psykisk sårbarhet), og at det der barnet har en problematikk, også alltid blir tatt opp hvordan de voksne i familien fungerer og blir ivaretatt.

Vi deler her tjenestene inn etter hvilken aldersgruppe de jobber inn mot:

Barn 0-18år	Voksne 18-65år	Eldre over 65år
Barnehage - grunnskole	Jordmor	Pleie og omsorg
Helsestasjon/skolehelse	Fastlege	Fastlege
Barnevern	Legevakt	Legevakt
PP tjenesten	Psykisk helsearbeid	Psykisk helsearbeid
Fastlege	NAV	NAV
Legevakt	SLT	Folkehelsekoordinator
Folkehelsekoordinator	Folkehelsekoordinator	Fysio/ergo-terapi
Psykisk helsearbeid	Fysio/ergo-terapi	
Fysio/ergo-terapi		
SLT		

Kommunale tjenester:

Alle tjenestene har her linker til de av de fire kommunene som har den aktuelle tjenesten.

Barnehage/grunnskole:

Barnehage:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barn skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. Barnehagen skal når det avdekkes eller er mistanke om vold mot barn, både fysisk og psykisk melde til de instanser som er nødvendig for å sikre barna og familien nødvendig hjelp.

[Barnehage Nordre Land](#)

[Barnehage Vestre Toten](#)

[Barnehage Østre Toten](#)

[Barnehage Søndre Land](#)

Grunnskole:

Opplæring i grunnskolen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverd. Opplæringen er forankret i menneskerettighetene for å fremme demokrati, likestilling og vitenskapelig tenkemåte. Undervisningen skal fremme demokrati, kunnskap og holdninger for å kunne mester elevene sine liv og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Alle former for diskriminering skal motarbeides.

Barn og unge har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Grunnskoleopplæringen skal vanligvis starte opp det året barnet fyller 6 år. Retten ogplikten varer til barnet har fullført 10. skoletrinn.

Hentet fra: §§ 1- 1 og 2-1 i opplæringsloven.

Grunnskolen skal når det avdekkes eller er mistanke om vold mot barn, både fysisk og psykisk melde til de instanser som er nødvendig for å sikre barna og unge samt familien nødvendig hjelp.

[Grunnskole Vestre Toten](#)

[Grunnskole Søndre Land](#)

[Grunnskole Østre Toten](#)

[Grunnskole i Nordre Land](#)

Helsestasjon og skolehelse:

Alle barn har tilbud om helseundersøkelser og oppfølging fra helsestasjonen og skolehelsetjenesten. Med svært få unntak takker alle foreldre ja til dette tilbudet, og

tjenesten har derfor en unik mulighet til å arbeide helsefremmende og forebyggende. Tjenesten arbeider tverrfaglig med mange samarbeidspartnere, og den deltar i samarbeid om barn som direkte eller indirekte lever med vold i nære relasjoner, samt deres foresatte. Helsesøster- og jordmortjenesten har derfor en viktig rolle i å avdekke vold i nære relasjoner på et tidlig tidspunkt. I tilfeller der vold blir avdekket, sørger tjenesten for henvisning til de instanser som er nødvendige for å sikre barna og familien nødvendig hjelp. Det trengs ingen henvisning, det kan tas direkte kontakt for råd og veiledning.

[Helsestasjonstjenesten Vestre Toten](#)
[Helsestasjonstjenesten Nordre Land](#)
[Helsestasjonstjenesten Søndre Land](#)
[Helsestasjonstjenesten Østre Toten](#)

Jordmor

Gravide har tilbud om svangerskapskontroll hos jordmor og mange benytter seg av dette tilbudet. Jordmortjenesten arbeider også forebyggende i samhandling med flere tjenester. I tillegg kan de medvirke til å avdekke vold mot gravide, og bidra til at de får nødvendig hjelp.

[Helsestasjonstjenesten Vestre Toten](#)
[Helsestasjonstjenesten Nordre Land](#)
[Helsestasjonstjenesten Søndre Land](#)
[Helsestasjonstjenesten Østre Toten](#)

Psykisk helsearbeid:

Psykisk helsetjeneste er organisert i team bestående av Psykiatriske Sykepleiere, Sykepleiere og Vernepleiere. Teamet gir tilbud om støttesamtaler, råd og veiledning til voksne med psykiske lidelser/plager, mennesker i vanskelige livssituasjoner og voldsutsatte. Tjenesteoppfølgingen har fokus på at bruker skal oppnå/gjenvinne mestring og ressursmobilisering i hverdagen. Teamet bistår også med å trekke inn andre hjelpeinstanser når det er behov for det. Tjenesten er gratis. Tildeling av tjeneste, skjer etter henvisning fra lege eller egen søknad/henvendelse til tjenesten.

[Psykisk helsearbeid Vestre Toten](#)
[Psykisk helsearbeid Østre Toten](#)
[Psykisk helsearbeid Søndre Land](#)
[Psykisk helsearbeid Nordre Land](#)

Pleie og omsorg:

Pleie og omsorgsavdelingen yter tjenester til alle innbyggere (unge og eldre), etter søknad som beskriver brukers behov for omsorgstjenester. Herunder omfattes både brukere innen tilrettelagte tjenester som; sykehjem, omsorgsbolig, trygdebolig, miljøarbeidertjeneste, dagsenter eller i private boliger. Tjenestens overordnede mål er at alle med omsorgsbehov skal oppleve at deres egne ønsker, muligheter og ansvar for å mestre eget liv, blir ivaretatt. Videre er hovedmål for tjenesten at; Bruker møtes med

respekt. Bruker mestrer dagliglivet. Bruker opplever trygghet. Bruker opplever et godt tilpasset tjenestetilbud.

[Pleie og omsorg Vestre Toten](#)

[Pleie og omsorg Nordre Land](#)

[Pleie og omsorg Søndre Land](#)

[Pleie og omsorg Østre Toten](#)

Barneverntjenesten:

Barneverntjenestens hovedformål er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, og trygge oppvekstvilkår. Barneverntjenesten skal gi hjelp til barn og unge i alderen 0-18 (23) år og deres familier som bor i kommunen.

Alle som er bekymret for et barn eller en ungdom kan ta kontakt med barneverntjenesten. Det kan skje per telefon, skriftlig eller ved personlig oppmøte. Barneverntjenesten har en beredskapsvakt som er tilgjengelig utenom ordinær arbeidstid, både på hverdager og helligdager. I helger og på helligdager er beredskapsvakten tilgjengelig 24 timer i døgnet.

[Barnevernstjenesten Vestre Toten](#)

[Barnevernstjenesten Nordre og Søndre Land](#)

[Barnevernstjenesten i Østre Toten](#)

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT) er tverrfaglig sammensatt av sosionom, pedagoger og psykologer. De arbeider tett med skole og barnehage, og PPT har regelmessig kontakt med foreldre/foresatte til barna de følger opp. PPT samarbeider med flere ulike aktører innad i kommunene, og med 2. linjetjenesten, som for eksempel Barne-ungdomspsykiatrisk poliklinikk. PPT bistår på systemnivå med veiledning, rådgivning og kompetanseheving, men også direkte med det enkelte barn og/eller familie.

Foreldre kan ta kontakt direkte med PPT, men vanligvis går kontakten gjennom helsesøstertjenesten, barnehage og skole.

[Pedagogisk-psykologisk tjeneste Vestre Toten](#)

[Pedagogisk-psykologisk tjeneste Søndre Land](#)

[Pedagogisk-psykologisk tjeneste Nordre Land](#)

[Pedagogisk-psykologisk tjeneste Østre Toten](#)

Folkehelsekoordinator:

[Folkehelsearbeid Vestre Toten](#)

[Folkehelsearbeid Søndre Land](#)

[Folkehelsearbeid Nordre Land](#)

[Folkehelsearbeid Østre Toten](#)

Legevakt:

Legevakten skal gi øyeblikkelig hjelp til alle utenfor fastlegenes åpningstid. Personer som har vært utsatt for vold i nære relasjoner, kommer ofte først i kontakt med legevakt

eller overgrepsmottak for behandling av akutte og lettere skader. Mer omfattende skader blir henvist til spesialisthelsetjenesten for videre behandling, eller videre oppfølging hos fastlegen. Ansatte på legevakten har bred erfaring i å ivareta personer som har vært utsatt for vold i nære relasjoner.

Vestre Toten, Søndre Land, Nordre Land og Østre Toten er tilknyttet felles legevakt.

[Legevakt](#)

Fastlegen

Folk som søker hjelp på grunn av vold i nære relasjoner, tar ofte kontakt med fastlegen. Fastleger møter mange pasienter som er utsatt for vold, med de konsekvenser og plager det medfører. Legen har ansvar for diagnostikk, behandling og eventuelt videre oppfølging. Fastlegen skal ved behov også samarbeide med andre instanser og/eller henvise den voldsutsatte til spesialisthelsetjenesten. Nesten hele befolkningen er tilknyttet en fastlege, og fastlegens kompetanse på området er av stor betydning for at vold i nære relasjoner skal kunne avdekkes, og for at de involverte skal få nødvendig oppfølging

[Legetjenesten Vestre Toten](#)

[Legetjenesten Søndre Land](#)

[Legetjenester Nordre Land](#)

[Legetjenesten Østre Toten](#)

NAV

I mange tilfeller er voldsutsatte helt eller delvis økonomisk avhengig av den som utøver volden. Dette avhengighetsforholdet kan gjøre det mer eller mindre umulig å bryte ut av en tilværelse preget av vold. Hjelp fra Nav-kontoret kan være avgjørende for om voldsutsatte opplever det mulig å bryte ut fra et forhold med mishandling. Nav-kontoret kan derfor ha en viktig funksjon i en overgangsfase preget av økonomisk utrygghet. Tall fra flere krisesenter viser at en stor del av beboerne står utenfor arbeidsmarkedet og er avhengige av offentlige ytelser

Mange voldsutsatte har behov for hjelp til å finne bolig; særlig kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn kan ha vanskeligheter med å finne en egnet bolig etter endt opphold på krisesenter. Nav (sosialtjenesten) har plikt til å finne midlertidig husvære til de som ikke greier det selv.

Nav-kontoret inngår som et ledd i et helhetlig og individuelt tilpasset hjelpetilbud til utsatte for vold i nære relasjoner. Nav-kontorene forvalter tjenester etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (lov om sosiale tjenester i Nav) og ytelser og tiltak etter lov om folketrygd. Særlig i reetableringsfase er Nav en viktig aktør i arbeidet mot vold i nære relasjoner. De ansatte har primært juridisk, økonomisk og sosialfaglig kompetanse på områder som omfattes av dette regelverket. Hvis noen trenger veiledning på områder utenfor Navs kompetanse, skal de i følge lov om sosiale tjenester i Nav § 17 henvises til rett instans for bistand.

[NAV Vestre Toten](#)

[NAV Nordre Land](#)

[NAV Søndre Land](#)

[NAV Østre Toten](#)

Samordningsmodell for Lokale, forebyggende Tiltak mot rus og kriminalitet

SLT- koordinatorens arbeid i kommunen er her omtalt, selv om ikke denne funksjonen er knyttet direkte til kommunens hjelpetilbud og vold i nære relasjoner. SLT-modellen sørger for et samarbeid mellom politi og kommunen innen området rus- og kriminalitetsforebygging. SLT er i hovedsak rettet mot barn og unge og deres foreldre og foresatte. Målet er at kommunens barn og unge skal få riktig hjelp til riktig tid, av et hjelpeapparat som samarbeider godt på tvers av etater og faggrupper. SLT-modellen er utviklet for å koordinere kunnskap, kompetanse og ressurser mellom politiet og de kommunale enhetene som tar kriminalitetsforebyggende hensyn. Den inkluderer også to andre viktige deler av lokalsamfunnet: næringslivet og de frivillige organisasjonene. SLT kan være en instans som iverksetter kompetansefremmende tiltak, eksempelvis innenfor vold i nære relasjoner. SLT- koordinator er den utøvende delen av SLT. SLT er ofte organisert i tre nivåer. 1) Det styrende nivå, styringsgruppen. 2) Det koordinerende nivå, koordineringsgruppen 3) Det utførende nivå, praksisfeltet.

Politi

Vold og trusler i nåværende og tidligere parforhold, eller mellom nære familiemedlemmer, er erfaringsmessig en stor belastning for dem det gjelder. Mange vet ikke hvor de skal henvende seg for å få råd og hjelp. Du skal vite at politiet prioriterer slike saker. Hvert politidistrikt har en egen koordinator for familievold og seksuelle overgrep som skal bidra til å øke innsatsen mot denne typen kriminalitet. Dette er en polititjenestekvinne/-mann med spesiell kunnskap og kompetanse i saker knyttet til vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep.

Politiet kan nås på telefon 02 800 [politiet](#)

Politiet etterforsker straffbare forhold, og det vil i noen tilfeller være politiet som oppretter straffesaker på vegne av det offentlige, såkalt offentlig påtale. Politiet vil i tillegg vurdere beskyttelsestiltak, som for eksempel voldsalarm, besøksforbud, særlig skjerming av personopplysninger eller andre sikringstiltak.

Politiet kan gi informasjon, råd og veiledning og bidra til at volds ofre og utøvere av vold får kontakt med helse- og sosialetaten, familievernkontor, barnevern, krisesentre, behandlingstilbud, advokat, rådgivningskontor for kriminalitetsofre eller andre som kan yte hjelp og bidra i det volds forebyggende arbeidet.

Politiet kan:

- Lytte og gi råd og veiledning
- Ta imot politianmeldelse å etterforske forholdet
- Opprette straffesak på vegne av det offentlige
- Iverksette beskyttelsestiltak

Fysio/ergo tjenesten

Fysio- og ergoterapitjenesten møter folk med helseproblemer - dette kan gi utfordringer i forhold til vold. Tjenesten skal ha et våkent øye i forhold til om belastningen for pårørende til våre brukere(voksne /barn) er så stor at det trigger vold. Dersom tjenesten får slike mistanker skal vi ta kontakt med samarbeidspartnere
Tjenesten skal og sjekke ut om foreldre til funksjonshemmede barn får nok støtte slik at de klarer å stå i en slik vanskelig situasjon over tid.

Søndre og Nordre Land har ikke felles fysio/ergoterapi og lenken er til fysioterapitjenesten

[Fysio/ergoterapitjenesten Vestre Toten](#)

[Fysio/ergoterapitjenesten Nordre Land](#)

[Fysio/ergoterapitjenesten Søndre Land](#)

[Fysio/ergoterapitjenesten Østre Toten](#)

Regionale og sentrale aktører

- Kommunene har også samarbeidsavtaler med flere eksterne kompetansemiljøer, og de har et behandlingstilbud for alle aldersgrupper.
- Samhandlingsreformen og endringer innen helse - og omsorgstjenestene omfordeler oppgaver mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten.
- Samhandling på tvers av nivå, disipliner, fagtradisjoner og kjerneoppgaver er nødvendig og krevende, og stiller særlige krav til mellomromskompetanse. Med mellomromskompetanse menes tidsrommet/overføringen mellom to tjenester. Det handler om å sørge for gode overganger, overlapping, tydelig kommunikasjon og fleksibilitet i forhold til hverandres rammebetingelser. Nødvendigheten av tverrfaglighet og samarbeid er begrunnet i oppgavens og problemenes kompleksitet. Ingen enkelttjeneste har heldekkende løsninger.
- Mellomromskompetanse forutsetter relasjonsbygging mellom tjenester og et godt samarbeidsklima.
- Sikringen består også av gode henvisnings- og tilbakemeldingsrutiner. Noen brukere må fysisk «følges» fra en tjeneste til en annen.

For innbyggerne i kommunene våre finnes i tillegg til kommunene en lang rekke tjenester/instanser som jobber med forebygging og/eller oppfølging av vold i nære relasjoner. Flere av disse tjenestene er sentrale samarbeidspartnere for kommunen. Listen er ikke uttømmende. *Vi deler tjeneste inn mot aldersgrupper:*

Barn 0-18år	Voksne 18-65år	Eldre over 65år
(BUP) Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk	NAV	NAV
Barneavdeling sykehus	Krisesenter	Politi
Videregående (fylket)skole	Familievern	Konfliktråd
Statens barnehus Hamar	Distriktpsikiatrisk senter	Tannhelse
Habiliteringstjenesten barn	Overgrepsmottak	Kontakttelefoner
Overgrepsmottak	Videregående(fylket)skole	Kompetansesentre
Politi	Habiliteringstjenesten voksne	
Tannhelse	Politi	
Kompetansesentre	Tannhelse	
Kontakttelefoner	Kompetansesentre	
	Kontakttelefoner	

Søndre Land Kommune

Nordre Land Kommune

Østre Toten Kommune

Vestre Toten Kommune

Regionale og sentrale aktører:

Videregående skole:

Videregående opplæring er inngangsporten til yrkeslivet og til videre studier. Videregående opplæring fører fram til studiekompetanse, fag-/ svennebrev eller grunnkompetanse.

Ungdommer som har fullført grunnskolen eller tilsvarende har lovfestet rett til tre års videregående opplæring.

<http://www.oppland.no/fagomrader/opplaring/opplaring-i-skole/videregaende-skoler/>

NAV:

I mange tilfeller er voldsutsatte helt eller delvis økonomisk avhengig av den som utøver volden. Dette avhengighetsforholdet kan gjøre det mer eller mindre umulig å bryte ut av en tilværelse preget av vold. Hjelp fra Nav-kontoret kan være avgjørende for om voldsutsatte opplever det mulig å bryte ut fra et forhold med mishandling. Nav-kontoret kan derfor ha en viktig funksjon i en overgangsfase preget av økonomisk utrygghet. Tall fra flere krisesenter viser at en stor del av beboerne står utenfor arbeidsmarkedet og er avhengige av offentlige ytelser

Mange voldsutsatte har behov for hjelp til å finne bolig; særlig kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn kan ha vanskeligheter med å finne en egnet bolig etter endt opphold på krisesenter. Nav (sosialtjenesten) har plikt til å finne midlertidig husvære til de som ikke greier det selv.

Nav-kontoret inngår som et ledd i et helhetlig og individuelt tilpasset hjelpetilbud til utsatte for vold i nære relasjoner. Nav-kontorene forvalter tjenester etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (lov om sosiale tjenester i Nav) og ytelser og tiltak etter lov om folketrygd. Særlig i reetableringsfase er Nav en viktig aktør i arbeidet mot vold i nære relasjoner. De ansatte har primært juridisk, økonomisk og sosialfaglig kompetanse på områder som omfattes av dette regelverket. Hvis noen trenger veiledning på områder utenfor Navs kompetanse, skal de i følge lov om sosiale tjenester i Nav § 17 henvises til rett instans for bistand.

<http://www.nav.no>

Politi

Vold og trusler i nåværende og tidligere parforhold, eller mellom nære familiemedlemmer, er erfaringsmessig en stor belastning for dem det gjelder. Mange vet ikke hvor de skal henvende seg for å få råd og hjelp. Du skal vite at politiet prioriterer slike saker. Hvert politidistrikt har en egen koordinator for familievold og seksuelle overgrep som skal bidra til å øke innsatsen mot denne typen kriminalitet. Dette er en polititjenestekvinne/-mann med spesiell kunnskap og kompetanse i saker knyttet til vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep.

Søndre Land Kommune

Nordre Land Kommune

Østre Toten Kommune

Vestre Toten Kommune

Politiet kan nås på telefon 02 800

Politiet etterforsker straffbare forhold, og det vil i noen tilfeller være politiet som oppretter straffesaker på vegne av det offentlige, såkalt offentlig påtale. Politiet vil i tillegg vurdere beskyttelsestiltak, som for eksempel voldsalarm, besøksforbud, særlig skjerming av personopplysninger eller andre sikringstiltak.

Politiet kan gi informasjon, råd og veiledning og bidra til at voldsofre og utøvere av vold får kontakt med helse- og sosialetaten, familievernkontor, barnevern, krisesentre, behandlingstilbud, advokat, rådgivningskontor for kriminalitetsofre eller andre som kan yte hjelp og bidra i det volds forebyggende arbeidet.

Politiet kan:

- Lytte og gi råd og veiledning
- Ta imot politianmeldelse å etterforske forholdet
- Opprette straffesak på vegne av det offentlige
- Iverksette beskyttelsestiltak

www.politiet.no

Tannhelsetjenesten

Tannhelsetjenesten har mulighet for å avdekke fysiske skader særlig hos barn de ser regelmessig.

Oppland fylkeskommune har ansvaret for den offentlige tannhelsetjenesten i fylket.

Den største gruppen pasienter er barn mellom 0 og 18 år som får gratis tannbehandling. Tannhelsen blant barn og ungdom i Oppland er god. Vi behandler også voksne betalende pasienter.

Tannhelsetjenesten i Oppland omfatter 20 moderne og velutstyrte tannklinikker. Vi har cirka 145 dyktige medarbeidere, både tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer.

<http://www.oppland.no/fagomrader/tannhelse/>

Krisesenter

Lov om kommunale krisesentertilbud trådte i kraft 1.1.2010. Formålet med denne loven er å sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatte for vold eller trusler om vold i nære relasjoner. Krisesenteret arbeider direkte med voldsutsatte som kan bo på senteret inntil tre måneder. Krisesenteret driver også med et omfattende informasjons- og holdningsskapende arbeid. Tilbud for kvinner, barn og menn i adskilte enheter. Det er åpent døgnet rundt og er gratis. Det er ikke nødvendig med henvisning. Det tilbyr bl.a.:

- Støtte og veiledning pr. telefon
- Dagsamtaler for kvinner og menn

Søndre Land Kommune

Nordre Land Kommune

Østre Toten Kommune

Vestre Toten Kommune

- Advokathjelp og tolketjeneste
- Et trygt midlertidig botilbud |
- Samtaler og veiledning
- Hjelp til kontakt med øvrig hjelpeapparat
- Nettverksgrupper

<http://krisesenteret-gjovik.no/>

Familievernkontoret

Kontorets har som oppgave å gi hjelp til familier, par og enkeltpersoner som strir med eller ønsker å forebygge vansker knyttet til samliv og samspill. Det tilbys bl.a. sinnemestringssamtaler med enkeltpersoner og sinnemestringsgrupper. Familievernet er en spesialtjeneste som har familierelaterte problemer som sitt fagfelt. Familievernkontorene skal gi et tilbud om behandling og rådgivning der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien.

www.bufetat.no

Barne- og ungdomspsykiatrisk (BUP) poliklinikk

En spesialisthelsetjeneste

BUP gir utrednings- og behandlingstilbud til barn og unge i alderen 0 til 18 år, hvor det er påvist eller er mistanke om psykiske lidelser. Målet er at tilbudet skal bidra til økt livskvalitet og bedret mestring av hverdagen. BUP samarbeider nært med barnets/ungdommens foresatte og familie, kommunale tjenester og andre etater hvor det er hensiktsmessig. Henvisninger til BUP kommer fra fastlege, annen lege eller barnevernstjenesten.

Avdelingen har ansvaret for det institusjonsbaserte behandlingstilbudet for barn, unge og familier i Oppland og Hedmark. Pasientene henvises fra de lokale BUP-poliklinikkene, og det er et tett samarbeid mellom poliklinikk og døgneheter i planlegging av behandlingstilbudene. Familier og pårørende er naturlig integrert i behandlingen.

www.sykehuset-innlandet.no

Distriktpsykiatrisk senter (DPS)

En spesialisthelsetjeneste

Med spesialisthelsetjenester menes både somatiske tjenester, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk, uavhengig av om årsaken relaterer seg til vold og overgrep eller til andre forhold.

Staten, ved de regionale helseforetakene, skal sørge for at de som har fast bopel eller oppholdssted innen helseregionen tilbys spesialisthelsetjeneste i eller utenfor institusjon

DPS Gjøvik har hovedansvaret for det psykiske helsevern for personer over 18 år i kommunene Gran, Lunner, Østre Toten, Vestre Toten, Gjøvik, Søndre Land, Nordre Land, Etnedal, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal, Øystre Slidre, Vestre Slidre og Vang. Det gis

Søndre Land Kommune

Nordre Land Kommune

Østre Toten Kommune

Vestre Toten Kommune

tilbud både poliklinisk, ambulant og ved innleggelse i døgnenhet. Enhet for spiseforstyrrelser har områdefunksjon for hele Innlandet.

www.sykehuset-innlandet.no

Barneavdelingen sykehus En spesialisthelsetjeneste

Med spesialisthelsetjenester menes både somatiske tjenester, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk, uavhengig av om årsaken relaterer seg til vold og overgrep eller til andre forhold.

Staten, ved de regionale helseforetakene, skal sørge for at de som har fast bopel eller oppholdssted innen helseregionen tilbys spesialisthelsetjeneste i eller utenfor institusjon

For å få behandling på sykehus må du i utgangspunktet være henvist fra lege, kiropraktor eller manuell terapeut. Ved behov for legehjelp skal du ringe fastlegen eller den kommunale legevakten.

En poliklinikk er en avdeling på sykehuset som tar imot pasienter som ikke er innlagt til undersøkelse eller behandling. Poliklinikkene er vanligvis bemannet av sykehusets legespesialister.

	Elverum	Hamar	Gjøvik	Lillehammer	Kongsvinger	Tynset
Graviditet og Fødsel	Ja	Poliklinikk	Ja	Ja	Ja	Ja*
Nyfødtintensiv	Ja	-	-	Ja	-	-
Barn og ungdom	Ja	Poliklinikk	Poliklinikk	Ja	Poliklinikk	-
Gynekologi	Ja	Poliklinikk	Ja	Ja*	-	-

<http://www.sykehuset-innlandet.no/pasient/behandlinger/Sider/behandling-sykehus.aspx>

Overgrepsmottak

Overgrepsmottak er et akutt tilbud for ungdom og voksne, kvinner og menn som nylig har vært utsatt for voldtekt, voldtektsforsøk eller lignende seksuell krenkelse. Mottaket som gir hjelp til overgrepsutsatte i Gjøvik er gynekologisk avdeling på Gjøvik?.

<http://www.sykehuset-innlandet.no/pasient/behandlinger/Sider/behandling-sykehus.aspx>

Statens Barnehus Hamar

Barnehuset har en intensjon om å være et kompetansehus for barn og ungdom som møter rettsapparatet. Det tilbyr:

- Tilrettelegging for dommeravhør og medisinsk undersøkelse i barnevennlige omgivelser

Søndre Land Kommune

Nordre Land Kommune

Østre Toten Kommune

Vestre Toten Kommune

- Spisskompetanse på seksuelle overgrep, vold og vitne til vold i nære relasjoner
- Støtte, veiledning, rådgiving, konsultasjon og korttidsterapi
- Koordinering av samrådsmøter mellom involverte instanser

Kompetansesentre/Kontakttelefoner:

RVTS Øst - Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging. Telefon: 22 58 60 00

RVTS Øst skal bidra til å styrke fagkompetansen til fagfolk slik at de som sliter med traume- eller selvmordsproblematikk får bedre hjelp. De tilbyr undervisning, veiledning, konsultasjon og nettverksarbeid på tvers av etater og forvaltningsnivåer.

Nasjonalt Kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress utvikler og sprer kunnskap og kompetanse om vold og traumatisk stress. Formålet er å bidra til å forebygge og redusere de helsemessige og sosiale konsekvensene som vold og traumatisk stress kan medføre.

Senter mot incest og seksuelle overgrep Gjøvik IKS (611 71 400)

Senter mot seksuelle overgrep er et støttesenter for menn, kvinner, gutter og jenter som har opplevd seksuelle overgrep, enten som barn eller voksen. Det driver forebyggende arbeid gjennom undervisning i ungdomsskoler, og det er etablert en kompetanseavdeling ved Senteret, som skal sørge for undervisning og veiledning til samarbeidende instanser.

Forandringsfabrikken telefon +47 92446869

Forandringsfabrikken vil forandre skole, barnevern, psykisk helsevern og kriminalomsorg utfra svarene fra barn og unge. Den har gjennomført flere prosjekter med tema vold og seksuelle overgrep.

Landsforeningen for voldsofre Tlf. 22 16 40 00.

Landsforeningen for voldsofre skal arbeide for å hjelpe og støtte de som har vært utsatt for vold, og er påført skade av fysisk, psykisk og økonomisk art. Den skal videre arbeide for og redusere bruken av vold, og herunder kartlegge omfanget av vold, arten av den og virkningen. Dette for å finne ut hvordan den best kan reduseres, og prøve å påvirke folkemeningen til å motvirke vold.

Kontaktinformasjon: Landsforeningen for voldsofre, Tjernfaret 29, 0956 Oslo.

DIXI Ressurscenter for voldtatte telefon 22 44 40 50

Stiftelsen DIXI arbeider for å hjelpe voldtakteofre og deres pårørende, spre informasjon om senskader og skadefølger samt drive holdningsskapende arbeid. DIXI tilbyr individuelle samtaler og samtalegrupper for voldtatte og pårørende. Videre gis det tilbud om gratis advokathjelp, temakvelder og foredrag, samt opplysning om hjelpeapparatet. All bistand er gratis, og det trengs ikke legehenviing. DIXI gir også telefonrådgivning.

Søndre Land Kommune

Nordre Land Kommune

Østre Toten Kommune

Vestre Toten Kommune

ATV

Alternativ til vold. (Finnes ikke i innlandet, men i Oslo: Kun få plasser)

Konfliktrådet

Konfliktrådet er en statlig tjeneste som bistår for å løse konflikter – enten mellom private parter eller mellom fornærmede og gjerningsperson der en kriminell handling har funnet sted. Hensikten er at partene gjennom dialog kan finne fram til løsninger, enten det gjelder å gjøre opp for konkrete lovbrudd, eller å gjenopprette mellommenneskelige relasjoner.¹¹ Vold i nære relasjoner er en del av problemstillingen i en stadig større del av sakene som Konfliktrådet behandler. Årsaken til dette er sammensatt, men i mange tilfeller anser påtalemyndigheten at Konfliktrådet er en bedre løsning for partene enn en ordinær straffesak. Konfliktrådet er et tilbud til alle, uavhengig av alder. Tjenesten er gratis. www.konfliktraadet.no

Terrassehuset i Oslo

Et tilbud for unge jenter med fare for tvangsgifting

Alarmtelefonen for barn og ungdom (116 111)

Gratis nødtelefon for barn og unge som er redde eller har det vanskelig hjemme. På ukedager åpen kl. 15.00 til kl. 08.00. I helgene åpen hele døgnet. Den viktigste målsettingen med telefonen i regi av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) er at alle barn og unge skal ha ett telefonnummer de kan ringe når de opplever vold i hjemmet, er utsatt for overgrep, er redd for tvangsgiftes, eller opplever andre akutte og vanskelige situasjoner. Alle telefonhenvendelser blir besvart av voksne som har lang erfaring i å hjelpe barn og unge. Voksne som er bekymret for barn og unge, eller har mistanke om at de utsettes for vold og overgrep, kan også ringe.

Røde kors telefonen for barn og unge (800 33 321)

Gratis tilbud til unge under 18 år som har - eller kjenner noen som har - det vanskelig eller som har behov for å snakke med en voksen. Åpen kl. 14.00-20.00 alle hverdager.

Røde kors telefonen om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (815 55 201)

Åpningstid mandag til fredag kl. 9.00-16.00 Det gis informasjon og veiledning om hvordan de som ringer kan forholde deg til situasjoner der tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og æresrelatert vold forekommer.

Mannstelefonen (22 34 09 60)

Åpningstid mandag – fredag kl. 17.00–20.00. Mannstelefonen er landets eldste telefontjeneste spesielt rettet mot menn. Telefonen tar i mot henvendelser fra menn som bl.a. er utsatt for vold og eller har problemer med sinnemestring.

Søndre Land Kommune

Nordre Land Kommune

Østre Toten Kommune

Vestre Toten Kommune

Vern for eldre – nasjonalt kontakttelefon telefon: 800 30 196

Tilbudet er gratis. Alle over 62 år som står i fare for eller er utsatt for overgrep, kan ringe for å få råd, veiledning og hjelp. Pårørende eller andre som har mistanke om overgrep mot eldre, også ringe. Den nasjonale kontakttelefonen Vern for eldre som er finansiert av Helsedirektoratet, har som formål å gi råd og veiledning som bidrar til å bedre situasjonen til eldre som er utsatt for overgrep. Dette vil også bidra til å synliggjøre problemområdet. Ut fra undersøkelser som er gjort på området, blir ca. fire prosent av eldre mennesker årlig utsatt for overgrep. Imidlertid er det store mørketall, og kun en liten andel blir registrert av politiet eller hjelpeapparatet. Det er en generell oppfatning at temaet er belagt med skam, kanskje først og fremst fordi overgriperen som regel er en person som den eldre kjenner og kanskje har tillit til. Mange eldre tror også at de selv har skylden for krenkelsene. Arbeidsgruppen er ikke kjent med om det her i regionen drives organisert arbeid som for eksempel nettverksgrupper mot vold i nære relasjoner.

Kontaktinformasjon: Vern for eldre, kontakttelefon: 800 30 196, man- fredag kl. 09.00 - 15.00.

Lover, forskrifter og veiledere

Lover(Lovdata)

Straffeloven:

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28/KAPITTEL_2-10#KAPITTEL_2-10

§ 282. Mishandling i nære relasjoner

Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved trusler, tvang, frihetsberøvelse, vold eller andre krenkelser, alvorlig eller gjentatt mishandler

- a) sin nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer,
- b) sin eller nåværende eller tidligere ektefelles eller samboers slektning i rett nedstigende linje,
- c) sin slektning i rett oppstigende linje,
- d) noen i sin husstand, eller
- e) noen i sin omsorg.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, endret ved lover 25 juni 2010 nr. 46, 24 juni 2011 nr. 32.

§ 283. Grov mishandling i nære relasjoner

Grov mishandling i nære relasjoner straffes med fengsel inntil 15 år. Ved avgjørelsen av om mishandlingen er grov skal det særlig legges vekt på om den har hatt til følge betydelig skade eller død, og for øvrig

- a) dens varighet,
- b) om den er utført på en særlig smertefull måte, eller har hatt til følge betydelig smerte, eller
- c) om den er begått mot en forsvarsløs person.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 284. Kjønnsløstelse

Med fengsel inntil 6 år straffes den som utfører et inngrep i en kvinnes kjønnsorgan som skader kjønnsorganet eller påfører det varige forandringer. Rekonstruksjon av kjønnsløstelse straffes på samme måte.

Samtykke fritar ikke for straff.

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes yrkesutøvere og ansatte i barnehager, barnevernet, sosialtjenesten, helse- og omsorgstjenesten, skoler, skolefritidsordninger og trossamfunn, som ved anmeldelse eller på annen måte unnlater å søke å avverge en kjønnsløstelse. Tilsvarende gjelder for forstandere og religiøse ledere i trossamfunn.

Avvergingsplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt. Unnlåtelsen er ikke straffbar hvis kjønnslemlestelsen ikke kommer til fullbyrdelse eller til straffbart forsøk.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74, endret ved lov 24 juni 2011 nr. 30 (ikr. 1 jan 2012 iflg. res. 16 des 2011 nr. 1252).

§ 285. Grov kjønnslemlestelse

Grov kjønnslemlestelse straffes med fengsel inntil 15 år.

Ved avgjørelsen av om kjønnslemlestelsen er grov skal det særlig legges vekt på om inngrepet har hatt til følge

- a) sykdom eller arbeidsudyktighet av noen varighet, jf. § 274,
- b) en uheldelig lyte, feil eller skade, eller
- c) død eller betydelig skade på kropp eller helse.

0 Tilføyd ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Planer/forskrifter/sentrale handlingsplaner:

«Et liv uten vold» Statlig(regjeringen) handlingsplan

<https://www.regjeringen.no/no/tema/lov-og-rett/vold-i-nare-relasjoner/innsikt/handlingsplan-mot-vold-i-nare-relasjoner/id2340080/>

https://www.politi.no/rad_fra_politiet/vold_i_nare_relasjoner/

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-15-20122013/id716442/>

<http://www.vox.no/contentassets/836c4c416ecf4b2eaa2c14536a6b3aaf/deltakerhefte.pdf>

(fremmedspråklig)

Rutiner/kartlegging/oversikter:

www.nkvts.no/content/uploads/2015/08/oversiktrutineguiderkartleggingsverktoy1.pdf

[Regjeringen.no](http://www.regjeringen.no)

Hvem gjør hva:

	Barn 0-18 år	Voksen 18-65 år	Eldre 65år og eldre
Forebygge vold i nære relasjoner:	Barnehager, skoler, SFO, PPT, Barnevernet, Helsestasjonen/skolehelsetjenesten/helsestasjon for ungdom, legetjenesten, Flyktingetjenesten Folkehelsekoordinator Ruskoordinator Koordinator i samfunnsmedisin	Voksenopplæringen, Jordmortjenesten, Legetjenesten, Psykisk helsearbeid, NAV, Flyktingetjenesten Folkehelsekoordinator Ruskoordinator Koordinator i samfunnsmedisin	Legetjenesten, Psykisk helsearbeid, NAV, Flyktingetjenesten Folkehelsekoordinator Ruskoordinator Koordinator i samfunnsmedisin
Avdekke og melde til barnevernet ved mistanke:	Barnehager, skoler, SFO, PPT Helsestasjonen/skolehelsetjenesten/helsestasjon for ungdom Flyktingetjenesten Legetjenesten, psykisk helsearbeid Alle kommunalt ansatte som gjennom jobben får mistanke om vold i nære relasjoner	Voksenopplæringen, Jordmortjenesten, Legetjenesten, Psykisk helsearbeid , NAV, Flyktingetjenesten, Alle kommunalt ansatte som gjennom jobben får mistanke om vold i nære relasjoner	Legetjenesten, Psykisk helsearbeid , NAV, Flyktingetjenesten, Alle kommunalt ansatte som gjennom jobben får mistanke om vold i nære relasjoner
Avdekke og melde til politiet ved mistanke:	Barnehager, skoler, SFO, PPT, barnevern helsestasjonen/skolehelsetjenesten/helsestasjon for ungdom,	Voksenopplæringen, jordmortjenesten, legetjenesten, psykisk helsearbeid, pleie og omsorgstjenesten, NAV, flyktingetjenesten. Alle kommunalt ansatte som får mistanke om vold i nærerelasjoner	Legetjenesten, psykisk helsearbeid, pleie og omsorgstjenesten, NAV, flyktingetjenesten. Alle kommunalt ansatte som får mistanke om vold i nærerelasjoner
Avdekke, kartlegge og evt. sørge for videre oppfølging:	Barnevernet, helsestasjonen/skolehelsetjenesten/helsestasjon for ungdom	Jordmortjenesten, helsestasjonen, legetjenesten, psykisk helsearbeid, NAV	Omsorg, legetjenesten, psykisk helsearbeid, NAV
Oppfølging av voldsutsatte:	Barnevernet, legetjenesten, psykisk helsearbeid, helsestasjonen	Legetjenesten, psykisk helsearbeid, helsestasjonen	Legetjenesten, psykisk helsearbeid, omsorg
Oppfølging av voldsutøvere (vurdere henvisning til behandling):	Barnevernet, legetjenesten	Legetjenesten	Legetjenesten

